

Petra Klabouchová

ANGLICKÁ ZAHRADA

Psychologický thriller

Anglická zahrada

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Petra Klabouchová

Anglická zahrada – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Petra Klabouchová

ANGLICKÁ ZAHRADA

Psychologický thriller

© Petra Klabouchová, 2020
cover picture © Shelly Still, Manuel Willequet / Shutterstock.com
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2020

ISBN tištěné verze 978-80-7597-712-0
ISBN e-knihy 978-80-7597-712-0 (1. zveřejnění, 2020)

Inspirováno skutečnými událostmi z roku 2006

Ticho. Je tu jen hnusný ticho a tma všude kolem. Takhle asi vypadá smrt. Nebo možná peklo, jak nám o něm vyprávěli pan farář v kostele a babička. Ta nám vždycky před pusou na dobrou noc říká, že strach je synem tmy a jen ten, kdo má černou duši i za dne, se o ni v noci musí bát. „Tak co? Máš černý svědomí?“ ptá se mě pokaždé babička, a když zakroutím hlavou, že ne, zmáčkne mi nos a řekne: „Lžeš! Máš měkkej nos! Kdo má měkkej nos, je lhář.“ Babička má vždycky pravdu. Někdy lžu. A někdy mívám i černé svědomí. Ale nekradu, to nikdy. Přisahám!

Víš co, občas místo do školy jdeme s klukama z party na výpravu za město. Hlavně teď v červnu; kdo by taky vydržel až do večera sedět ve třídě a učit se o Římanech, když voda v řece je už fajn na koupání. Pak se člověk úplně zapomene na lovu ještěřek. Vyhřívají se všude kolem na skalách, jsou tak krásně barevné. Lesklé, kovově duhové. Jako malí dráčci. A víš, že když je chytněš špatně, utrhne se jim ocásek? Chudinky! Zůstane ti v dlani a ještěřka uteče. Fakt hustý. Nevím, jestli je to bolí nebo ne, asi jo. Mě by to teda bolelo. Ale neboj, on jim za několik dní znova naroste. Jo, a taky občas lžu mamince. Třeba že mám všechny úkoly hotové a že z té písemky dostali špatnou známku všichni, ne jenom já. Když já tak nenávidím matematiku. Úplně

hrozně ji nenávidím! A taky někdy slíbím tátovi, že se vrátím domů včas a pomůžu mu s prací na zahradě, ale pak zůstanu ještě chvíli s klukama a hraju fotbal za poštou. Jen chvíli, jenže najednou už není odpoledne, ale večer. Ani nevím jak, prostě hodiny jsou takovým mým prokletím. To potom přijdu domů, až když je studená večere. A táta křičí. Pohlavky lítají, že se ani pod stolem neschováš.

Opavdu se snažím nezlobit. Fakt. Ale ať dělám, co dělám, zkrátka zlobím a rodiče se pak zlobí na mě. Skoro každý den. Ach jo. A ze tmy mám strach, velký strach. Nejraději bych spal s rozsvíceným světlem, ale táta vždycky jenom mávne rukou a řekne, že on z nás nebude vychovávat posránky, jako to dělá naše máma. Jedno cvaknutí vypínačem a temnota si tě sebere i s tvojí dušičkou. Sežere tě. Jako dlouhá černá ruka, co se dostane všude. Najednou už nejsi v bezpečí ve své vlastní postýlce. Ani když zavřeš oči a zatajíš dech. Cítím srdíčko, co buší a buší a buší. Hrozně nahlas. Pořád výš a výš, až úplně v krku. To se schoulím do klubíčka, co nejmenšího to jen jde. Držím si ze všech sil kolena přimáčklá k břichu a čekám každou chvílkou, že se mě ze tmy něco dotkne. Úplně to cítím. Je to tak blízko, zdá se mi, že mi to dýchá do tváře. Že se mi něco za okamžik zahryzne zezadu do krku. Je tam, já to vím, ale nevidím to. Něco zlého. Hnusného. S obrovskými dlouhými zubama, co trčí z huby plné lepivých slin. Se zahnutými pařáty a dechem, co smrdí jako mrtvá kočka plná červů u kraje silnice. Chce mi to ublížit a já jsem slepý a sám. Až do svítání.

Jenže tady dole nesvítá. Nikdy. Jsme až úplně na dně pekelné díry, víš? Sami, jen já a bráška. Asi jsme tu za trest, jak jsme zlobili. Myslím, že nás někdo zkouší, jak moc už jsme velcí a šikovní kluci. A když ukážeme, že jsme se polepšili, budeme se

moc vrátit k mamince. Určitě to tak bude. Už aby nám odpustili a přišli si pro nás...

Tahle díra je hluboká, hrozně moc hluboká. Kdybych si desetkrát stoupl sám na sebe, dosáhl bych možná do poloviny. Podlaha je tady z bahna. Páchne a lepí se mi na kalhoty. Okolo jsou holé zdi, nevidím je, ale cítím. Kameny a hlína se mi drolí mezi prstama. A cítím plíseň jako ve starém školním sklepě. Není se čeho chytit, nedá se šplhat nahoru. A jiná cesta odtud nevede. Shodili nás sem ze zhora, chápeš? Mám strach jako nikdy v životě. Ať už nás odtud vytáhou! Já chci domů! Maminko... A je tu zima. Hrozná zima. Klepe se mi brada i ruce. I nohy. A nejde to zastavit. Brácha má mikinu, ale já ne. Jenom tričko. Tak sedím na zemi v tom bahně, schoulený do klubička, a držím si ruce mezi nohama, aby se trochu zahřály. Když si strčím hlavu mezi kolena a dejchám si na ně, je to o trochu lepší. Ale jen o trošičku. Tam vysoko, až úplně nahoře nad námi, je malý otvor, kterým je vidět nebe. Ale musíš si stoupnout na špičky, přilepit se na zeď, jak nejvíc to jde, a zaklonit hlavu. Úplně moc zaklonit. A pak uvidíš tu malou díru ven. V noci ale ne, v noci je stejně černá jako všechno kolem.

Ráno pár slunečních paprsků dopadne až sem na dno. Moc mě nezahřejou. Jenom trošičku. Nastavím jim tvář a je to na chvílku, jako když mě pohladí mamincina ruka. Nikdy předtím jsem si nevšiml, jak moc krásné jsou paprsky slunce. Jako nějaký průsvitný princeznovský závoj ušitý ze světla. Pomaličku se snaší až sem dolů, po těch drolicích se stěnách, mezi kamením a kořeny. Konečně na chvíli vidím kolem sebe. Jenom trošku, ale přeci. Vidím brášku. Leží jen kousek ode mě. Možná dva kroky napravo. Celou tu dobu zůstal na stejném místě. Moc se nehejbá. Je celej bílej v obličejí. Hrozně bílej. Pusů má takovou nějakou divnou, jakoby modrou. A kolem nohou velkou, tmavou kaluž.

Kouká na mě. A nebrečí. On nikdy nebrečí. Je o moc statečnější než já. Protože je starší. Je to můj velký brácha. Až mi bude o dva roky víc, tak jako jemu, taky budu tak statečný. „To je krev?“ zeptal jsem se ho. Asi ho to hodně bolí, protože mi hned neodpověděl. Ale on je jako ještěrka, víš? Všechno se mu hned zahojí. Tak to říká babička. Určitě mu bude zase brzy dobře a pomůže mi utéct z téhle pasti. Jen si odpočine a bude opět zdravý.

Něco šeptá, ale moc mu nerozumím. Musel jsem se sklonit až úplně k jeho tváři.

„Neboj... neboj se. Za chvíli pro... nás... při... jdou... Už nás... hle... hle... dají. Táta... táta nás... najde. Teď volej... o... pomoc...“

Jak moc jsem rád, že tu je bráška se mnou. On si ví vždycky rady. Co bych si tu bez něj počal? Musím přestat brečet. Hned. Jenom hloupé holky pláčou. Už brečím tak dlouho, že špatně vidím. Protože mám víčka tolik nateklá, že mi na oči zbyla jen malá skulinka. Zaklonil jsem hlavu k díře nad náma a začal jsem křičet. Křičím z plných plic. Až mě všechno uvnitř bolí. Možná mi i praskne hlava, jak moc řvu. Znova a znova a znova. Protože tam nahore začal den a někdo nás přece musí slyšet. Já vím, kde jsme. Kousek od náměstí. Stačí pět minut a doběhneš k našemu domu. Jen pár kroků odtud je zeď. A za tou zdí je život. Silnice a chodník a také popelnice, kterou každé ráno vyváží velký popelářský vůz. Zdá se mi, že ho slyším až sem dolů. A slyším taky psa. Nevím, čím je, štěká už od včerejška. Určitě nás cítí, ví, že jsme tady. A za chvíli si ho někdo všimne. Jsou tu okna a balkony domů. Tam někde bydlí i naše paní učitelka, ta nás tu přece nenechá. A mamka nás uslyší už z dálky. Táta a babička. Tlustá poštovní doručovatelka, co se vleče pomaličku ulicí a čumí na všechno, co se hýbe, nikdy jí nic neuteče. Kluci z party. Ti to tu znají úplně nejlíp a určitě už nás hledají. Přijdou pro nás a zachrání nás odtud. Oni určitě přijdou.

5. června, 23:50, místní policejní služebna

F. P. (řidič, autodopravce) a jeho bývalá manželka R. C. (uklízečka na základní škole) oznamují společně zmizení svých dvou nezletilých synů, F. P. (13 let) a S. P. (11 let).

Chlapci byli naposledy viděni dnes v 17:30, když spolu opouštěli otcovo bydlíště za účelem „her s kamarády“. Jejich přesný cíl rodiče neznají.

Bratři mají krátké světlé vlasy, hnědé oči a váhou i výškou odpovídají svému věku. Starší z chlapců (F. P.) měl na sobě oranžovou teplákovou bundu a světlešedé kalhoty. Mladší hoch (S. P.) byl oblečen do stejných světlešedých kalhot a pravděpodobně bílého trika s krátkým rukávem.

Matka je velmi rozrušená. Domnívá se, že se jejím synům přihodilo něco tragického, případně že se mohli stát oběťmi trestného činu. Několikrát opakuje: „Určitě mi je unesli!“ To je však možné přisuzovat především jejímu špatnému psychickému stavu více než jakýmkoliv logickým předpokladům. Dle jejích slov však není obvyklé, aby se bratři vzdálili z domova na tak dlouhou dobu a nevrátili se na noc.

Její exmanžel toto ovšem popírá a osočuje svou bývalou ženu ze špatné výchovy společných potomků. Navíc udává: „Stejně je

to všechno jenom manželčina vina. Už si ani nepamatuji, kdy ti dva raubíři přišli domů včas.“

Celá situace tak dává předpokládat, že se pravděpodobně jedná pouze o chlapeckou „lumpárnu“ v narušeném rodinném prostředí a že se oba bratři brzy vrátí domů sami. Také vzhledem k pozdní večerní hodině jsme se rozhodli s vyhlášením pátrání počkat až do rána. Oba rodiče byli vyzváni, aby se v klidu rozešli do svých domovů a v případě návratu synů okamžitě uvědomili naši policejní služebnu. Pokud by se chlapci neobjevili ani v ranních hodinách, jejich otec F. P. se dostaví zpět, abychom mohli formalizovat pátrání po zmizelé osobě.

Tak to ale vůbec nebylo, víš? Tak to jen ten pán v uniformě napsal. Ale až později, ne ten stejný večer. To až, když mu hrozil malér. Kvůli zanedbání úřední povinnosti, říkali. Já těmhle slovům moc nerozumím, ale vím, jak to bylo. Táta nás hledal už od setmění. Zase jsme ho hrozně rozčílili. Měli jsme se vrátit před večerí a pomáhat mu. Já s krmením slepic a brácha měl zalít celý sad. Už dlouho neprší a táta to všechno sám nestíhá, teď když už s námi není maminka. Má toho hodně. Vždycky říká, že toho má moc a že se z toho jednou zblázní. Táta je hodný, ale ne vždycky. Kdysi býval hodnější. Ještě si to pamatuju. Měli se s maminkou prý moc rádi. Potkali se už na střední škole a nikdy už se nenechali. Maminka, místo aby nechala tátu, raději nechala školu a nedodělala vysokou. Protože se narodila naše sestřička. Táta mamince koupil prstýnek a měli svatbu. Krásnou svatbu. Maminka byla krásná nevěsta a táta byl krásnej ženich. Všichni mamince tenkrát říkali, jak velké měla štěstí, že táta je zlatej, umí se postavit ke každé práci a na rukou by ji nosil.

Pak se narodil bráška a o dva roky později i já. Měli jsme se dobře, všechno bylo fajn. Táta s maminkou se pořád jenom

smáli a drželi se za ruce. I na gauči u televize. Jenže pak tátu vyhodili z práce, víš? Zavřeli fabriku za městem, kde pracoval jako vedoucí směny. Bavilo ho to, říkal. A nosil domů hodně penízků. Koupili jsme si dům, maminka vždycky chtěla svůj vlastní dům. Který by byl jenom náš a nikdo by už nenadával, že se večer s bráškou honíme po kuchyni a dupeme. Jen náš dům se zahradou a stromy a slepicema a psem. Tak ho táta koupil. Všichni říkali, jak jde všechno dobře, jak se všem dobře daří, je všude spousta práce a každý může mít svůj dům. I bez svých peněz. Protože hodní pánové z banky ti půjčí, když nemáš. A až budeš mít, vrátíš jim to. Každý měsíc trošičku.

Jenomže pak se stalo něco divného. Najednou všichni začali říkat, že už se dobře nedaří. Že přišla krize. Z daleka, až z Ameriky. Nejdřív to tak nevypadalo, ale všichni to opakovali tak dlouho, že tomu ostatní uvěřili, a najednou fakt byla krize. Babička mi vysvětlila, že krize znamená zlé časy. Vyprávěla nám, že když byla naposledy velká krize, byla ještě malá jako my teď. A že tenkrát každé ráno vynášeli v našem městě z domu alespoň jednoho oběšeného souseda. Protože tenkrát byli prý ještě chlapi opravdoví chlapi, a když neměli na chleba a topení pro rodinu nebo byli samý dluh, oblékli se do svátečního, vzali si na sebe boty, co šetřili do rakve, a oběsili se v kuchyni. To ráno jsem měl fakt strach jít dolů do kuchyně, protože náš táta je přeci taky opravdový chlap, a když je ta krize, nikdo neví, čím tátu budou ten den vynášet. Naštěstí se nám táta neoběsil. Udělal to náš soused. Ten, co měl řeznictví na rohu ulice. Tak jsem poznal, že krize je teda určitě tady.

Tátova továrna už neměla práci pro všechny. A potom už ji neměla pro nikoho. Nakonec ji koupili Číňani. Teda byli to Korejci, ale tady jim všichni říkají Číňani nebo rákosníci. Celé naše město myslelo, že se zase všechno zlepší, když ti bohatí

rákosníci dali tolik peněz, aby koupili starou fabriku tady u nás na konci světa. Jenomže pak jednou přišel táta z hospody a povídal, že chlapi říkali, že ti parchanti z Číny koupili fabriku za pár babek, jenom proto, aby ji zavřeli a zbavili se konkurence. To znamená, že ty děláš něco, co dělá i někdo jiný, ale on to dělá líp než ty, ale ty se nechceš zlepšit a dělat to líp, protože už bys nevydělával tolik peněz, tak se ho zbavíš. A můžeš dál dělat tu tvoji věc špatně, a protože ta lepší už neexistuje, všichni si musí koupit tu tvoji. To znamená zbavit se konkurence. Táta zůstal bez práce. Skoro všichni v našem městě zůstali bez práce. No, a nakonec ti hodní pánové z banky nebyli tak hodní, spíš to byli zlí zloději, a když táta přišel o práci, najednou chtěli vrátit všechny peníze i náš dům.

Od té doby už táta nebyl jako dřív. Hledal další práci, ale naše město je malé. I ostatní města kolem jsou malá, nikde nebylo místo. Všude bylo plno tátů bez práce, z té čínské fabriky a z dalších fabrik. Našel vždycky práci jen na chvíli a za málo. Říkal tomu „na černo“. To je, když musíš pracovat až do noci i v neděli, nesmíš nikdy onemocnět a nemáš nikdy dovolenou. Jenom pracuješ, hodně a za hodně málo, peníze ti dají do ruky, a když se ti něco nelíbí, hned mají na tvoje místo jiného tátů, třeba ukrajinského nebo rumunského. Táta chodil kácet stromy, řídil traktor a sbíral jablka. Ale to nestačilo. Banka chtěla pořád víc peněz. Nakonec táta začal jezdit kamiónem. Obrovským, až na druhý konec Evropy. Všichni kluci mi záviděli. Jenomže táta byl pořád pryč, víš? Třeba dva týdny a pak se vrátil jen na dva dny, celý špinavý, smrděl a měl dlouhé vousy. Celé dva dny jenom spal a pak zase odjel. Naposledy musel řídit i celé Vánoce, viděli jsme ho až na Tři krále. Stejně se na něj ale nikdo už moc netěšil. Protože, když se vyspal, vždycky jenom nadával. Křičel hodně nahlas a bouchal dveřma. A pil.

Maminka ho prosila, aby to nedělal. A on křičel ještě víc, že je to všechno naše vina. Že maminka chtěla děti a chtěla dům a teď nám zbyde holá prdel. Že takhle nežijou ani psi. Hodně dřiny, málo peněz, a když se chce napít, aby na chvíli zapomněl, ještě mu to vyčítáme. Jednou se vrátil z hospody a rozbil celou kuchyň. Maminka pak vařila na plynovém vařiči a nádoby myla v koupelně. Hodně brečela. Skoro pořád. Hlavně večer, když si myslela, že ji s bráškou neslyšíme. To ještě uměla brečet, víš?

Pak musela jít do práce i ona. Maminka je bioložka. Jenomže nikdo nechtěl nedostudovanou paní bioložku. Vlastně maminku nechtěli vůbec nikde, protože má tři malé děti. Mě a bráchu a sestřičku. Nakonec ji nechali dělat paní uklízečku ve škole. Přimluvil se za ni pan ředitel, s kterým kdysi studovala na gymnáziu. Maminka pak brečela ještě častěji. Táta nebrečel. Pracoval pořád víc a pil pořád víc. Už si s námi nehrál a s maminkou se pořád jenom hádali. O penězích a zničeném životě. I babička jednou povídala mamince, jak si s naším tátou zničila život. Co všechno mohla mít a kdo mohla být, kdyby se nezahodila s tím ožralým kamionákem. Maminka jí vždycky odpovídala, že jsou na světě důležitější věci než peníze. Třeba rodina. Ale nikdy babičce neřekla, že táta už nemlátí jenom do kuchyně, ale občas i do maminky. To potom plakala ještě víc a musela si vzít ty tabletky na nervy, co jí předepsal pan doktor, když naposledy omdlela. A nás pak objímala v koutě tak nějak divně a šeptala nám: „Ještě, že mám vás tři, vy moje zlatíčka. Vás já nikdy nedám.“ Bráška se jí tenkrát zeptal, proč nejdeme bydlet někam jinam a nenecháme tátu samotného, dokud nepřestane pít. Maminka mu řekla, že ona by nás s penížkami za práci uklízečky sama neuživila. Že bychom skončili pod mostem. Tak se musí kvůli nám nechat mlátit.

Jenže nakonec stejně všechno dopadlo úplně špatně. Náš dům jsme museli dát těm pánům z banky, co nám na něj půjčili. A sebrali i babiččin byt, protože babička tenkrát podepsala, že se za nás zaručuje. Přišli jsme o všechno. Vystěhovali nás s kufřama před dveře a dali na ně papír s razítkem. Náš dům už nebyl náš. Neměli jsme kam jít. Táta se nastěhoval k jedné paní, co mu prý dělala už nějakou dobu kamarádku. K Marii. Mně se ze začátku moc nelíbila. Nebyla taková hezká a čistá jako naše maminka. Doma neměla uklizeno a všude se válely prázdné lahve. Ve městě říkali, že Marie pije, protože přišla o manžela. Toho řezníka, co spáchal sebevraždu, tenkrát, když přišla krize. Podřezal si žíly a ještě se pro jistotu oběsil, chudák. Muselo ho to hodně bolet. A našla ho jejich malá holčička. Na Velikonoce v obýváku. Jen tam tak visel, celej modrej a mrtvej. Tak Marie každý večer pila spolu s tátou. A my teď s bráchou a sestřičkou žijeme s nima. A tou Mariinou dcerou Helenkou. Je divná, ani nemluví a furt je schovaná někde pod stolem nebo pod postelí. To má od té chvíle, co našla svého tátu zasebevražděného. S maminkou a babičkou jsme nemohli jít. Ony teď žijí na ubytovně pro chudáky a tam to prý pro děti není. Ani by nám neměly dát co nažrat, říká táta.

Musí se teď snažit, protože nás má sám na starost. Mě, bráchu, ségru i Helenku. Marie je už dlouho na psychiatrii, prý až se vrátí, už nebude večer pít. Je to taková nemocnice pro blázný, ale také pro lidi, co to měli v životě hodně těžké, a začali pít alkohol nebo fetovat drogy, chápeš? Táta říká, že jí tam pomůžou a že se brzy vrátí dělat nám novou maminku. Mně by stačila ta první, ale nás se nikdo na nic neptá a nemůžem si vybírat. Táta už nepije. Přestal. Ale nikdy se nesměje. Je pořád zamračený, má plno starostí, víš? A když něco spleteme, hned lítají facky. Někdy i pořádný, že tu druhou chytinu o futra.

Paní učitelka ve škole mi vysvětlila, že musím poslouchat a pomáhat, protože tatínek to teď s námi nemá lehké. Že je jenom přísný, ne zlý. Ale to já přeci vím, že není zlý. Je to náš táta. Vaří a uklízí, nakupuje, pere i žehlí, dělá s náma úkoly do školy, stará se o sad i zvířata, aby bylo co jíst, musí pracovat. Někdy ani nestihne jít spát a už musí znovu do práce. Pořád řídí kamión, ale už nejedí daleko. To aby se mohl každý večer vracet domů k nám. Potom mu ale volají někteří pánové klienti i pozdě v noci. Táta říkal, že to jsou speciální klienti a že o nich nemáme s nikým mluvit, ani se na nic ptát. To jsou dospělácké věci. Oni mu zavolají na ten druhý mobil, co si koupil kvůli nim, vezme z komory svoji tajnou tašku, na kterou máme zakázáno sahat, nasadí si kšiltovku a černé brýle, i když je tma, a musí běžet. Pak se vrátí a má vždycky v peněžence další penízky. My si s bráchou myslíme, že dělá tajného agenta. Jako James Bond, chápeš? Od té doby, co má táta speciální klienty, nemusíme jít k večeři starou bramboračku, která už dělá bublinky a chutná kysele. Každou neděli máme maso a minulý týden jsme oba dostali nové boty. Krásné. A netlačí! A možná bude i na rovnátka pro Helenku.

Když jsme se včera nevrátili domů ani po setmění, táta se zase rozčílil. Nejdřív jen křičel, až se třáslo nádobí. Helenka byla zalezlá pod stolem a kousala do dřevěné nohy od židle, jako vždycky. Proto potřebuje rovnátka. Soused z bytu pod námi mlátil koštětem do radiátoru, aby táta zmknul. Je to důchodce. Hodně vzteklý a celý šedivý, nikdo v domě ho nemá rád. Neslyšel v tom rachotu televizní noviny. A to je špatné. Protože pro něj jsou televizní noviny tím nejdůležitějším z celého dne. Někdy se i hádá s televizí a křičí na pány politiky na obrazovce. Myslím, že to musí být hodně chytrý pan důchodce, protože ví po každé všechno lépe než všichni ti vzdělaní pánové ve zprávách.

Táta jednou řekl: „Ten dědek by jim mohl jít rovnou radit do parlamentu! Jinak nebude nikdy spokojenej.“ Tak asi bude opravdu hrozně moudrý. Když na něj ale táta včera zvonil, aby se zeptal, jestli nás neviděl odcházet, ani mu neotevřel. Soustředil se na krimi zprávy. „Verbež jedna,“ opakoval si sám pro sebe a nevím, jestli tím myslel ty pány zločince v televizi, nebo našeho tátu. A přitom nás viděl. Vím to. Koukal za záclonkou, tou zažloutlou, co uháčkovala ještě jeho mrtvá manželka důchodkyně. Dělá to tak vždycky, celý den, nikdo mu neunikne. Sledoval nás, jak jsme s bráškou a klukama z party běželi dolů k náměstí. Když jsem se otočil k domu, viděl jsem ho, jak si rozčileně šeptá: „Verbež jedna!“

Bylo pořád později a později, a když jsme se nevraceli, táta nás šel hledat. Ze začátku byl ještě moc rozčilený. Pořád křičel. A nadával. On už je takový, když ho vezme rapl. Všichni kolem ho slyšeli, ale jemu to nevadilo. Už měl o nás strach. Paní doktorová, to je manželka našeho pana doktora, šeptala na rohu ulice paní zelinářce celá zamračená: „Se jim nedivím, že se jim nechce domů. Takovýho grázla mít za otce, to si snad nezaslouží ani ti dva parchanti, že jo? Už by s tím měl nějaký úřad něco dělat. Takový tristní sociální případ... Některým lidem by se mělo zakázat rodit děti, hroznej lidskej odpad. To pak chceme, aby nám sem jezdili turisté, když nám tohle běhá po náměstí, že jo? Opravdu nepřípustné!“ Paní zelinářka jen přikyvovala. Ona vždycky přikyvuje, je jedno čemu. Hlavně, že lidi nakupují. Paní doktorovou nemám rád. Maminka o ní povídala, že to je hloupá nána. Táta zase, že je to blbá kráva. Všichni vědí, jak moc je hloupá a nafoukaná. Ani prý neudělala maturitu, až na podruhé. Ale vzala si pana doktora. A to musí být pro blbou krávu veliké štěstí, protože od té doby už není kráva ani nána, ale všichni ji zdálky zdraví. To se jí moc líbí. Do všeho

se cpe a všechno chce řídit. Oslavy masopustu, hasičský bál i to, kdo opraví střechu na radnici. Myslí si, že teď, když je paní doktorová, tak je i chytrá. A hezká. Lepší než ostatní. Jenže není. Ve městě jí říkají Carevna nebo taky Krasavice inteligentní. Mně spíš připomíná vorvaně, jak jsme se o něm učili v přírodovědě. Ještě nevím, jestli se víc podobá vorvani tuponosému nebo vorvani tupočelému. Spíš oběma. Je to prostě tlustá velryba. Já vím, že není správné mluvit o někom špatně, protože je tlustý a má prasečí obličej, jenomže ona je tak zlá. Prostě zlá, ošklivá a hloupá paní. Navíc pan doktor byl jejím příbuzným už předtím, než si ho vzala. Všichni si o tom povídají. Vzdálený bratranec. To není dobré, víš? Protože když si bratranec vezme sestřenici, budou mít blbě děti. Hodně blbě. A ještě hloupější vnoučata. Babička říká, že když už i paní doktorová je taková slabší na hlavu, co pak ty chudáci děti zdegenerovaný? Já nevím, jestli jsou to chudáci zdegenerovaný. Jsou dva a už jsou dospělí. Moc jim to prý ve škole nešlo. Teda vůbec. Propadali úplně ze všeho už na základce. Hlavně diktáty měli pokaždé na pětku. Ten mladší byl na tom ještě o něco hůř, říkalo se o něm, že je slaboduchý. Netuším, co to znamená, ale neuměl se ještě ve třetí třídě správně podepsat a v patnácti si nosil do školy plyšové medvědy. Pan doktor jezdil vždycky na třídní schůzky s obálkou. To mi vyprávěl jeden z kluků z naší party. Jeho maminka je učitelka, tak u toho byla. A v té obálce byly penízky pro pana ředitele. Pan doktor dal panu řediteli obálku a oba kluci postoupili do dalšího ročníku. Každý rok to fungovalo stejně. Pak je zapsali na soukromou střední školu. Tam stačilo zaplatit, nemuseli se učit vůbec a stejně dostali maturitní vysvědčení. I ten slaboduchý. Ale to už se možná uměl podepsat. Myslím. No a potom, když měli maturitu, je pan doktor nechal zaměstnat u policie. Později se rozneslo, že si oba

udělali dálkově i vysokou školu pro pány policajty, a ten méně slaboduchý se dokonce po několika letech stal šéfem kriminálky v našem městečku. Tomu už vůbec nerozumím. Tenkrát všichni jen tiše krčili rameny a kroutili hlavou, jako když nemůžeš něčemu fakt divnému uvěřit.

„Jo, pěkně se uměl pan doktorskej postarat o ty svý dva tupce, jen co je pravda. Jistý místečko ve státní správě, uniforma, co udělá z debila chytráka, a pak to má u nás k něčemu vypadat...“ rozčiloval se tenkrát táta a maminka na něj syčela, aby ztlíšil hlas. O pánech policajtech se nesmí mluvit špatně. I když jsou slaboduší.

Chudák táta. Běhal po celém městě. Už ani tolik nekřičel, protože přišel o hlas. Zkoušel všechny naše tajné skrýše, oblíbená místa. Ptal se všech, co potkal. Ale nic. Obchody už zavřely a na ulicích nezůstal skoro nikdo. Táta byl úplně propocený, nemohl ani popadnout dech, celý červený ve tváři. A měl tak moc vystrašené oči. Vystrašené a smutné, mnul si je pěstmi. To dělá táta vždycky, když nechce, aby ostatní viděli, že pláče. Stál tam sám uprostřed náměstí úplně opuštěný. Tam v těch domech kolem bydlí všichni důležití páni a paní našeho městečka. Protože jenom oni mají peníze na bydlení v centru. Pan doktor, pan architekt, pan notář, ředitel gymnázia a také pan boháč. To je ten, co prodal tátovu fabriku Čiňanům, a patří mu teď skoro celé město. V některých rozsvícených oknech domů byly vidět lidské postavy. Pozorovaly ho. Víš, oni mají radost, když se u nás ve městečku něco děje. I když se děje něco špatného. To je možná ještě lepší. Nikdo mu nepomohl. Nikdo nevyšel ven, aby nás hledali spolu s tátou. Jen z jednoho okna se ozvalo: „Ticho tam! Tady jsou poctivý lidi, co musí zítra ráno do práce! Mám na vás zavolat policii?“ Tolik mi chybíš, tatínku. Moc mě mrzí, že jsme tě tak zlobili. Promiň, tati. Já bych ti hned skočil

kolem krku a dal pusu na nos, abys přestal brečet. Mám tě moc rád. Prosím, přijď nás zachránit, tatí. Pospěš si!

Táta nás sám nenašel. Už byla tma, potřeboval pomoc. Nakonec zavolał mamince. Nerad. On se o nás měl starat a teď to bude všechno jeho chyba, že jsme se ztratili. Už je to hodně dlouho, co spolu táta s maminkou nemluvili. Obvykle mu máma hned položila sluchátko nebo se rozbrečela nebo na něj začala ječet. „Jako fúrie,“ říkával táta, ale já na něm umím poznat, když ho něco mrzí. Tentokrát mu maminka nepoložila sluchátko. I když se jí úplně moc tráslly ruce a musela se opřít zády o skříň, aby jí nohy unesly. „Cos jim udělal? Řekni, cos jim udělal? Kde jsou moji zlatí chlapečci?“ křičela. Pak zvracela. Znovu křičela. Až se dusila. To pokaždé začne dýchat tak rychle a krátce, jako uhnaný jezevec, a musíš jí rychle dát papírový pytlík. Ona chvíli dýchá dovnitř pytlíku, ten se nafukuje a vyfukuje, a tak se mamincina hlava uklidní, protože vidí, že dýchá, že se nedusí. Prý to má z nervů a z něčeho hodně těžkého, co nosila, protože pan doktor říkal, že holt její hlava neunesla všechnu tu váhu. Jsem to slyšel za dveřmi ordinace, víš? Babička jí do skleničky s vodou nakapala dvakrát tolik kapiček, těch uklidňovacích, než jí předepsal pan doktor. Když si pro ni táta přijel, maminka už byla zase taková celá gumová, jako obvykle. Seděla na posteli a koukala do zdi. Když takhle kouká, má jenom otevřené oči, ale ve skutečnosti nic nevidí. Je zavřená ve své hlavě. Táta jí vzal za ruku, naložil do auta a rychle jeli na policejní stanici. Babička se za nimi dívala z okna té ubytovny pro chudáky a modlila se. Aby nám pán Bůh pomohl. On to prý občas dělá.

Když dorazili k pánům policajtům, ani je nechtěli pustit dovnitř. Z okna stanice jeden mladý pán v uniformě křičel na tátu: „Filipe! Jdi domů! Přijď až zejtra ráno, jako slušný lidi!“

Táta ale nešel. Chtěl, aby ho poslouchali. Chtěl jim vysvětlit, co se stalo. Že jsme se ztratili nebo se nám přihodilo něco zlého, protože jsme se nevrátili večer domů. Že jsme sice lajdáci a často chodíme pozdě, ale nikdy jsme nebyli venku přes noc. Tak ten mladý pan policajt v uniformě zavolal na svého šéfa, aby přišel k oknu, protože ti dva nechtějí jít pryč. Maminka jenom tiše stála pod okny kanceláře toho hlavního pana policajta, toho slaboduchého, co je synem pana doktora. Nemluvila a zase koukala do zdi. A pan slaboduchý koukal přes sklo na ně. Na tátu a na maminku. Pak otevřel okno a křičel do tmy: „Hele, co si budeme mezi sebou povídat. Se známe už od školky. Tady nejsme v nějakym americkym filmu, že jo? Je skoro půlnoc, to jako mám kvůli vám svolávat pohotovost? Burcovat všechny chlapy, hasiče, psovody až z okresu, aby se sem uprostřed noci hnali hledat ty vaše dva blbouny? Všichni vědí, jak to u vás doma chodí, ne? Se divím, že nezdrhli už dřív. Beztak's je zase seřval a zmydlil, že budou mít modřiny ještě za tejden. Tak se někam utekli schovat, no co? Já bejt na tvým místě, Filipe, sakramentsky si to rozmyslím něco hlásit. Abys neměl ještě větší problémy. Skočí nám na to sociálka a kluky už nevidíte. A ještě vám seberou i holku. Se podívej, jak vypadá jejich máma, pro Boha! Sjetá jako fetka od silnice. A ty? Kdes byl ty, že přijdeš nahlásit zmizení nezletilejch dětí až vo půlnoci? No tak! To je na basu, krucinál! Spakujte se odtud a budem dělat, že jsme se nikdy neviděli, co? Kluci budou doma, hned jak dostanou hlad. My tady nejsme pro srandu králikům, lidi. My tady máme důležitější práci.“ Teď stál bez pohnutí i táta. Leskly se mu oči a svíral ruce v pěst, až se mu nehty zarývaly do kůže.

Maminka zvedla hlavu a úplně tichým hláskem se pana slaboduchého tam nahoře zeptala: „Tak vy je nebudete ani hledat?“

Povzdechl si. „Ne, nebudeme. Vy půjdete spát, já půjdu spát a ráno se to vyřeší samo.“

Maminka přestala být gumová. Najednou byla pancéřová. Jako tank. Začala kopat do dveří policejní stanice a mlátit do nich pěstmi. Ani tátovi se nedařilo ji udržet.

„Tak vy je nebudete hledat? Protože jsou to děti socek? Tak nikoho nezajímají? Kdyby to byly tvoje děti, je na nohou celé město! A kdo z nás tohle udělal? Kdo z nás sedřel kůži zaživa? No kdo? Vy, hajzlové! Každý nemá tatínka, co mu umete vydlážděnou cestičku, víš, ty idiote?“

To už ale maminku táhli od budovy další dva páni policajti. Měli s ní co dělat. Koukala se jim rovnou do očí a vypadala, jako by jim každou chvíli chtěla urvat zuby kus obličej. Škrábala a kousala a ten slaboduchý seshora jenom křičel: „Uklidni si tu svou krávu, Filipe, ať na vás ještě nemusím podávat oznámení za napadení veřejného činitele!“ Pár oken kolem se kvůli tomu randálu rozsvítilo. Dívali se na maminku, jak ji nakládají do tátova auta, ale všichni dělali, jako že nic nevidí. A zase rychle zhasínali. Aby po nich nikdo nic nechtěl. „Pomáhat a chránit,“ uplivnul si táta. Byl tak moc rozčilený, ale nemohl nic dělat. Vůbec nic. Zahrozil pěstí k oknům policejní stanice. „Spravedlnost jde spát! Koukněte se na ně! Jdou spát!“ Jenomže nikdo se nekoukal. Všechny okna kolem začala rychle zhasínat. Víš, u nás ve městě, se nikdo nechce pléct do cizích věcí. Maminka gumově koukala a šeptala: „Nebojte se, zlatička moje, my vás jdeme hledat. My vás jdeme hledat. To jenom spravedlnost jde spát! My ne!“

Pan policajt slaboduchý zíral z okna, dokud tátovo auto nezmizelo. Potom si zapálil cigaretu a někomu volal. Nevím komu. Ale muselo to být hodně tajné, protože do telefonu skoro šeptal.

„Tak už je hledají. Už to začalo, připravte se! Právě tu byli. Sem se jich zbavil, ale zejtra už to nepůjde.“

Potom si sedl, otevřel pytlík s brambůrkama s česnekovou příchutí a v klidu sledoval fotbalový zápas.

6. června, 7:30, místní policejní služebna

Věc: Vyhlášení pátrání po zmizelé osobě

Oznamovatel: F. P. (41 let), vyučen, aktuálně zaměstnán jako řidič rozvázkové služby, trvalým bydlištěm v Pekařské ulici 91, rozveden, tři děti svěřené do vlastní péče rozhodnutím soudu ze dne 15. května tohoto roku, netrestaný.

Dále jen „Oznamovatel“.

Oznamovatel v roli zákonného zástupce svých dvou nezletilých potomků, F. P. (13 let v den zmizení) a S. P. (11 let v den zmizení) ohlásil dnes ráno v 7:30 zmizení obou synů. Ti se pohřešují od včerejšího večera, kdy se nevrátili domů ve smlouvenou hodinu. Naposledy byli Oznamovatelem viděni včera ráno kolem 7:45 před odchodem do školy. Večer po návratu z práce je Oznamovatel již doma nenašel. Chlapci si s sebou údajně nic nevzali, nemají finanční prostředky, telefon ani vhodné oblečení a potraviny pro pobyt mimo domov. Matku ani žádné jiné příbuzné nekontaktovali. Oznamovatel popírá možnost, že k opuštění domova došlo z vlastní vůle nezletilých.

Popis chlapců a jejich oblečení následuje v příloze.

Bráškoví asi není dobře. Mně také ne. Bolí mě noha. Moc bolí. Myslím, že je zlomená. Na dvou místech. Možná že i na třech.

Bolí to, jako když jsem si zlomil před rokem ruku při bruslení. To byla úplně stejná bolest, víš? Taková silná, co nepřestává, ale je furt horší a horší a nemůžu si na tu nohu stoupnout. Ani se jí dotknout. Tenkrát mi ta ruka zčernala. Tady je tma, tak nevidím, jestli je noha černá. Ale myslím si, že jo. Je celá veliká. Nateklá, chápeš? Tak proto si myslím, že je zlomená. Jednou tam dole, jak se nazouvá bota, a jednou ta kost kousek nad kolenem. A taky mě hrozně bolí zadková kost. Nevím, jak se jmenuje, ale je to tam, kde mám zadek. Nemůžu vstát a ani sedět. Fakt to moc bolí. Ať už si pro nás přijdou, prosím! Já už to dlouho nevydržím! Opravdu ne.

Já chci být statečný a šikovný kluk, chci všem ukázat, že se na mě můžou spolehnout, ale tohle asi nezvládnou. Brečím a křičím, ale nikdo nás neslyší. Bráška je divnej. Vůbec se nehýbe. Nemluví. Jenom tak občas zakňourá. A dýchá úplně slabě. Chrčí mu v krku. A všude kolem něj je plno krve. Zkoušel jsem mu sundat kalhoty, abych se mohl podívat, kde ho to bolí. Ale jenom jsem se ho dotkl, začalo v něm chrčít ještě víc a z pusy mu tekly sliny s krví. Připlazil jsem se ještě o kousek blíž, abych mu dosáhl až na hlavu, a hladil jsem ho chvíli po vlasech. A říkal mu, že bude všechno v pořádku. On to tak se mnou také vždycky dělá, když se bojím. A druhou rukou jsem ho držel za jeho ruku. Má ji tak moc studenou, chudáček. Přikryl jsem ho mikinou. Teď už chrčí méně. Asi mu je líp. Nechám ho spinkat, aby si odpočinul. Mám strach. Tohle není hezká hra. Už mě nebaví ani trochu.

6. června, regionální deník

Pátrání po dvou nezletilých bratřech

F. P. (13 let) a S. P. (11 let) zmizeli včera večer z domu jejich otce, kterému byli teprve nedávno svěřeni do péče. Podle dosavadního vyšetřování se chlapci jako každé ráno vydali sami do školy, odkud se také v pořádku vrátili. V odpoledních hodinách si pak společně vyrazili hrát ven a zdržovali se v okolí bydliště, které se nachází v samém centru obce, na dohled od místní policejní stanice. To již potvrdilo několik náhodných svědků. Kolem 20. hodiny se měli oba hoši vrátit domů. To se nestalo. Není zatím jasné, zda se otec s matkou pokusili sami o jejich nalezení nebo zda celou noc pouze čekali na návrat svých synů. Otec (F. P.) se dnes ráno dostavil na policejní stanici, aby ohlásil jejich zmizení.

Do pátrání po chlapcích byli nasazeni kromě mužů z lokální policejní stanice také policisté z okresního velení a veškeré složky IZS. Odpoledne se očekává, že na místo dorazí i policejní vrtulník a tři jednotky se speciálně vycvičenými psy pro hledání pohřešovaných osob.

Žádná z vyšetřovacích hypotéz není podceňována, ale jak nám potvrdil přímo jeden z našich zdrojů, místní policisté se přiklánějí k verzi, že se bratři vzdálili z domova ze své vlastní vůle, aby

poukázali na neutěšené sociální a rodinné podmínky, ve kterých jsou nuceni žít, a aby si získali pozornost rozvedených rodičů.

„**H**ektore! Hektore ticho!“ Už zase na něj řve. Proč se nejde podívat, co našel? Ten pejsek nás určitě cítí. Štěká někde hodně blízko úplně od začátku. Včera štěkal celou noc přímo u díry, víš? Slyšeli jsme ho moc dobře. Tady se všechno hodně rozléhá a ten jeho štěkot se odrážel od zdi sem a tam, tam a sem. Jako zemětřesení. To jsme si ještě mysleli, že brzy někdo přijde, protože si toho psa všimnou. Že pro nás přivolá pomoc. A on se snažil. Moc se snažil, štěkal jako blázen. A vyl. Jako to dělají vlci. Jenže nikdo nepřišel. On tu chudák seděl a plakal pro nás a oni na něj ze všech oken kolem jenom křičeli. Pak po něm někdo něco hodil. Netrefili ho, jen jsem slyšel, jak se to rozbilo na spoustu střepeů. A on se lekl a někam zmizel. Ale teď štěká znova. Slyším ho, jak skáče nahore kolem díry. Musí to být velký pes. Štěkej! Štěkej, pejsánku! Přivolej nám pomoc, ty víš, že jsme tady!

Jenže on je zvířátko. Je moc chytrý. Lidé jsou tak hloupí. Hledají nás, všichni nás hledají a přitom si nikdo nevšimne, že ten pejsek tu štěká u díry. Haló! No tak, my jsme tady dole! On vám to jenom ukazuje! Koukněte se na něj! No tak, poslouchejte ho!

„Hektore, co jsem řekl? K noze! Okamžitě k noze! Ty blbá potvoro, já ti ukážu!“ Někdo sem jde. Pes štěká pořád víc. Ještě kousek! Ještě malý kousek a určitě uvidí díru a pochopí. Křičím. Křičím moc, úplně nejvíc, co můžu. Tolik to pálí v plicích a v krku, až cítím krev. Teď už mě určitě musí slyšet. Vždyť je tak blízko. Jenže neslyší. Slyší jenom štěkot pejska. „Hektore, ty šmejde! Jedeš odtud?“ Pes ztichl a odběhl od díry. Už jenom kňourá. A teď asi dostal ránu, možná kopanec. Zavyl, jak ho to

zabolelo. Chudáček. Najednou je ticho. Hektore, prosím, vrať se pro nás! Nebo utíkej! Utíkej až tam k nám domů a chytni tátu za rukáv a odtáhni ho až sem. Hektůrku, prosím, nenechej nás v tom!

Na chvílku jsem usnul. Jen na úplně malou chvílku. Teď jsem celý zmrzlý, ani necítím prsty na rukou. Všechno oblečení mám vlhké, víš? To je od toho bahna a plísně všude kolem. Je to jako mít na sobě mokrý ručník. Úplně mi běhá mráz po zádech. A všechno se mi třese. Ruce i nohy i pusa. Nejde to zastavit. Jsem tak moc unavený. Zkoušel jsem šplhat nahoru. Skoro celý den. Já vím, blbej nápad. Prostě to nejde. Všechno tak hrozně klouže a drolí se to. Navíc mám bolavou pravou nohou, je mi úplně na houby. Jenom bolí a visí dolů. S ní je to ještě těžší. Sotva se pohnu, hned mi z ní střílí takové bolavé blesky, co jdou z palců až do hlavy. Zabolí to úplně v celém těle. Tečou mi z toho slzičky po tváři, i když nechci brečet. Ale já se přece musím nějak dostat nahoru. Co když nás tu nenajdou? Bráška potřebuje pomoc. Já tu nechci umřít! Nechci! Nechci! Nechci! Musím ještě říct mamince, aby se nezlobila na tátu. Že to není jeho chyba, že za to nemůže. Že se o nás stará a dělá všechno, abychom se měli dobře. Má nás moc rád, i když křičí.

Jak mám ale šplhat po zdi z bahna, až tam vysoko nahoru, když mám jenom dvě ruce a jednu nohu? Zapřel jsem se prstama mezi kameny, protože na celé ruce tam není místo. Musíš se držet konečkama prstů a zarýt se do zdi nehtama. A visíš jenom na nich. No, a pak tou nezlámanou nohou hledáš další malinkatý výklenek, o který se snažíš opřít botou. Jenomže to nejde. Klouže to. Tak zůstaneš viset na nehtech a oni se pomalu ohýbají a praskají, až se úplně odlomí a zůstanou ve zdi. A ty sklouzneš zase až dolů. Ty nehty, co ti zůstaly, škrábou po

zdi, jak se snažíš brzdít. Ale zbytečně. Víš, takovej ten hnusnej zvuk, jako když dřeš křídou po školní tabuly. A pak dopadneš na tu polámanou nohu. Tvrdě, ne nějak opatrně. Zakřupe to v ní, až se ti před očima rozsvítí hvězdičky, miliony hvězdiček a trochu se počůráš bolestí. Tak moc to bolí. Řvu jako lev. Nikdo mě neslyší. Maminko naše zlatá, kde jsi?

Zkusil jsem to pětkrát. I jsem si sundal boty. Ty nové od táty, abych je tolik neumazal. Myslel jsem si, že to půjde líp, když se bodu moct zarýt do zdi i nehtama na noze. A dostal jsem se fakt o trochu výš než předtím. Jenomže pořád chyběl takový velký kus. Možná deset metrů. A já už neměl sílu v rukách. Nešlo to. Opravdu maminko, nešlo. Tak moc jsem se snažil a pak jsem znovu spadl. Taková rána do zad. Až mi chvílku nešlo dýchat. Všechno se mi před očima zatmělo a vzbudil jsem se až teď. Ruce mám celé odřené, víš? Tam, jak jsou kloubky prstů, tam už nemám kůži. Asi je vidět kost, nevím, je to hnusné, nechci na to moc koukat a je tu tma. Nehty se mi vylámaly. Skoro všechny. Vypadá to pěkně odporně, jako falešné ruce na Halloween. Jako by mi někdo ukousal konečky prstů. Je tam jenom maso plné hlíny. Už ani nemám sílu se zvednout a vyčůrat se. Nejde to, prostě nejde. Počůral jsem se. Rovnou pod sebe, do toho bahna. Až nás najdou, budou se mi všichni smát. I ve škole. Ach jo. Hrozně bych si přál teď spinkat ve své postýlce. Aspoň na chvílku. Občas zavřu oči a představuju si, že jsem v suchu a teple, pod tou velkou, těžkou peřinou od babičky. Tou, co voní po levanduli, aby se do ní nedali molové, a je tak krásně měkká, když ji babička nechá vyvětrat na sluníčku. Pomáhá to. Je mi o trošku tepleji.

Tam nahoře v té díře nad námi je stále vidět trochu světla. Ještě bude asi den. Proč jim tak dlouho trvá nás najít? Vždyť jsme jen kousek od domu. Nechci tady zůstat další noc. Bude